

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 1. — STEV. 1. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, JANUARY 5TH, 1927. — SREDA, 5. JANUARJA, 1927. VOLUME III — LETNIK III.

SLAVNOST OTVORITVE SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA V COLLINWOODU, OHIO

Dva lepa dneva imeli so takoj v začetku leta naši sosedje Collinwoodčani, in mi žnjimi. Da bodo rojaki po drugih naselbinah prav razumeli, treba je omeniti, da je Collinwood že pred leti izgubil svojo "samostojnost" in postal del Velikega Clevelanda. Veliki Cleveland se ponaša s šestimi slovenskimi domovi. Zadnji je bil dograjen Slovenski Delavski Dom v Collinwoodu, katerega slovenska otvoritev se je vršila 1. januarja, 1927; nadaljevanje te slovesnosti je bilo v nedeljo 2. januarja.

Slovenski Delavski Dom je torej najmlajši med svojimi vrstniki in Clevelandu, toda vsled tega ni najmanjši. Po velikosti je prvi za Slovenskim Narodnim Domom, ki stoji na St. Clair Ave., to je v sru prvo tve in najbolj znane slovenske naselbine tega mesta.

Vremenski bogovi nam o prihodnosti Slovencev v Ameriki otvoritve Slovenskega Delavskega Doma niso bili posebej naklonjeni, ker so nas precej radodarno obsipali s snežinkami, dasi so bile ceste že izrazito priletno debelo tlakovane z raznobarnim snegom. Okolica Slovenskega Delavskega Doma pa je bila kljub temu bogato okrašena z zastavami in tisočkratnega obhoda po naselbini. Sprejeto so vzhvale mnogočvrste zastave različnih slovenskih društev. Otvoritvene ceremonije nisem mogel dosti videti, radi gneče, vendar so mi, da je bila slovesni priliki primerna.

Avditorji je bil kmalu naložen poln, in jaz sem komaj lobil skromen prostorček pri nekaterih stranskih vratih, odkoder so me množice polagoma potisnile pod zeleno palmo v kocki. Toplo mi je bilo tam, in zdelo se mi je, da se nahajam nekje v palmovem gaju našega solnčnega juga.

Izpod palmovnega zelenja sem poslušal navdušeni pozdravni govor Mr. John Rožanca, predsednika direktorija S. D. Doma, kateri je sledila primerna delamacija Mr. F. Slejka. Ko je godba "Bled" odigrala ameriško in slovensko himno, nastopil je kot glavni govornik Mr. Vatro Grill, urednik dnevnika Enakopravnost. Njegov govor ni bil dolg, toda je bil popolnoma primeren slavnostni priliki. Posebno se mi je dopadlo, da je povedal, da je novi S. D. Dom delo zavednih slovenskih delavcev, in da bi naših slovenskih domov ne bilo, če se ne bi zavedali, da smo Slovenci, in da kot taki potrebujemo kulturni središč, kjer živimo svoje duševno življenje.

Uradni zastopniki našega mišljenja Clevelanda so bili mestni poslovodja William R. Hupelich, John Sulzmann in A. R. Hutton. Vsi so se pohvalno izražali o visoki kulturni stopnji Slovencev in izrazili upanje, da bodo svojemu številu prilagodili svojo meri doprinesli svoj del za povzdigo in napredek mesta Clevelanda in svoje love domovine sploh.

Nedvomno najlepši in najbolj prepričevalen je bil govor mestnega koncilmana profesorja A. R. Hattona, ki je dejal, da mu je izredno ljubo se seznaniti z narodom, ki toliko žrtvuje za

NEKAJ VAŽNEJSIH DOGODKOV LETA 1926

Januarja 13.: V McAlester, Okla., 93 rudarjev mrtvih vsled eksplozije v premogovnem rovu. Januarja 16.: V Fairmount, W. Va., 39 delavcev zasutih vsled eksplozije; 20 rešenih, 19 mrtvih.

Januarja 25.: V Londonu se slišali Ameriko na radio.

Januarja 28.: Zvezni senat je glasoval za vstop Amerike v svetovno razsodišče.

Februarja 4.: Dvajset mrtvih v Pittsburgh Terminal rovu.

Februarja 13.: Senat glasoval za znižanje davkov v znesku 456 milijonov dolarjev.

Februarja 15.: Clevelandski mestni zastop glasuje za pivo in lahka vina.

Februarja 15.: Art Smith, svetovno znani letalec ubit pri padcu v Montpelier, O.

Februarja 16.: Sneženi plaz zahteval 40 človeških žrtev v Bingham Canyon, Utah.

Marec 7.: Časopisi po vsej deželi pričnejo z glasovanjem glede omiljenja Volsteadove postavbe. Velika večina za modifikacijo ali odpravo.

Marec 10.: V Eccles, W. Va., 17 mrtvih v rovski eksploziji.

Marec 13.: Edward W. Scripps, ustanovitelj Scripps-Howard časniškega sindikata, umrl.

Marec 18.: Oče predsednika Združenih držav, John C. Coolidge umrl.

April 2.: Joyce Haskley v New Yorku se koplje v banji šampanjca v dvorani, kjer se zabava "boljša družba."

April 5.: Sloveči bandit Gerald Chapman obesen v Hartford, Conn.

April 7.: Stara ženska streljala na Mussolinija in ga zadela v nos.

April 11.: V mestu Santa Rosa, Cal., je umrl Luther Burbank, sloveči rastlinoslovec, star 77 let. Pokojni Burbank je bil svetovno priznan kot največji znanstvenik svoje vrste.

April 24.: Rusko-nemška pogodba nevtralnosti podpisana v Berlinu.

Maj 3.: Stiri milijone delavcev zahtevalo na Angleškem.

Maj 11.: Američan Richard E. Bird je poletel v letalu preko severnega tečaja.

Maj 12.: Konec generalnega štrajka na Angleškem.

Maj 12.: Zračna ladja Norge z Ellsworthom in Amundsenom je plula preko severnega tečaja.

Maj 13.: Ellsworth in Amundsen dospela na celino Alaske.

Maj 27.: Earl Carroll v New Yorku obsojen na eno leto zapora zaradi posledice slovečega kopanja neoblačne krasotice v banji šampanjca.

Junij 7.: Mrs. Bertha K. Lande izvoljena županom mesta Seattle, Wash.

Junij 8.: Smith W. Brookhart nominiran senatorskim kandidatom v Iowi.

Junij 17.: Urednik Carl C. Magee, strah politične mašine v New Mexico, oproščen uboja svojega prijatelja, ki ga je ustrelil po nesreči v sporu z nekim političnim sovražnikom.

Junij 23.: Potres v južni Evropi in severni Afriki je zahteval 100 človeških žrtev.

Julij 1.: Wayne B. Wheeler, vrhovni poglavar antislovenske lige je priznal, da je omenjena organizacija diktirala večino Volsteadove postavbe.

Julij 16.: Urednik Don R. Mellett zavratno ustreljen v Cantonu, O.

(Dolje na 2. strani)

ZDRAVSTVO

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote.)

Revmatizem (dalje).

Večkrat se zgodi, da mož, ki je bil zunaj vso noč in si je privoščil nekoliko več pijače kot običajno, pride jutraj dom in v nerodno leže v postelji. Zbudi se včasih z bolečinami, ki jih imenuje revmatizem, kar pa ni niti od daleč. Take bolečine izhajajo od živčnega vnetja, ki je znano pod imenom neuritis, kar prihaja od mogoče od prenapora, prehudega nategnjenja živcev ali pritiska na živce. Taki možaki, ko pridejo domov zgodaj jutraj, navadno kar padejo v postelji, ne ozirajoč se, kakšno lego ali pozicijo telo zavzema, in opazijo, da jih kaj boli šele, ko so se razkadle posledice preobilo zavžitega alkohola. Take bolečine ali bolečine pa ne trajajo dolgo; odvisno je pač od kakovosti napora ali pretegnjenosti.

Pri dolgi praksi ima zdravnik večkrat opraviti z bolniki, ki pridejo k njemu, ali ga se večkrat kličejo na dom, kateri tožijo, da imajo revmatizem v kolenuh. Pri preiskavi najde zdravnik oteklo koleno, ki je zelo občutljivo. Nogo drži bolnik navadno nepremično, ker vsako gibanje povzroča hude bolečine. S tem je v zvezi tudi vročina, včasih precej visoka. Po natančni preiskavi se pokaže, da je ali da je bil bolnik okužen. V mnogih slučajih izvira to okuženje od kapavice ali gonoreje. Po parkratnem zdravljenju ti bolezenski znaki izginejo in bolnik polagoma okreva; hitrost okrevanja je pa odvisna od škode, ki jo je okuženje opravilo in od strupa bacilov.

So pa še drugi vzroki, vsled katerih kolena otečejo, in ti vzroki so morda ravno tako pogosti kot gori omenjeni. Eden teh vzrokov je tuberkuloza v prebilih kolena. Ako preiskava pokaže da je otečenju kolena vzrok tuberkuloza, je zdravljenje dolgo in mučno. Morda je treba djati nogo v trd ovoj ali vlitke za več mesecev, predno more bolnik koleno zopet uspešno rabiti. V takih slučajih pride uspeh zelo počasi. Bolniki, ki menjajo zdravnikove vsakih par dni, ker hitro ne ozdravijo, so bedasti. Na ta način samo denar proč mečejo.

OBISKI

Pretečeni teden se je oglašil v uredništvu sobrat Louis Ballant, glavni podpredsednik J. S. K. Jednote, vračajoč se domov v Lorain iz Pittsburgha, kjer je prisostoval proslavi 25. letnice društva št. 26 J. S. K. Jednote.

Dne 3. januarja se je zgledil v uredništvu sobrat Jacob Novak, član društva št. 44 J. S. K. Jednote v Barbertonu, O., ki se je mudil v Clevelandu po opravkih. Isti dan se je "javil" v uredništvu sobrat Frank Mate, ki se je pred kratkim vrnil iz Prigorice pri Ribnici v Sloveniji, kamor se je bil podal pred par meseci, da zgradi po požaru uničeno domovje.

Povejte svojim prijateljem, da v tej deželi ni nobene boljše podobne organizacije kot je J. S. K. Jednota.

CALIFORNIJSKI OREHI

V državi Californiji se prideluje mnogo prvovrstnih orehov, ki so večinoma tankoluščasti, z velikimi jedrci. Velikanski nasadi orehovega drevesa se širijo v vedno gorki Californiji, posebno med mestoma Los Angeles in San Diego, pa tudi po drugih primernih krajih. V zmernem podnebbju orehe zelo rada pobere pomladna slana, zato je Californija naravnost idealna dežela za pridelovanje tega sadja.

Marsikatera gospodinja je tekom preteklih božičnih praznikov gotovo opazila, da so bili vsi orehi, ki jih je postavila na mizo, ali jih porabila za potice, označeni z malimi pečati. In marsikdo je nemara agibal, kako velikansko delo je označiti vse nešteto milijone californijskih orehov s pečati. Seveda so vse to delo opravili stroji, za patent katerega sta dobila iznajditelja deset tisoč dolarjev.

V Združenih državah se porabi letno 51 milijonov funtov orehov, in približno tri četrtine te količine jih je treba importirati, ker domači pridelek ne zadostuje. V Evropi in Aziji pridelani orehi pa so v splošnem slabše kakovosti kot californijski in debelejših luščin, dasi na zunanji videti razlike. Organizacija, znana pod imenom California Walnut Groves Association, je torej smatrala za umestno, da opremi vse domače orehe s svojo varstveno znamko in označbo države, kjer so bili pridelani, da se na ta način zavaruje dobro ime californijskih orehov. Razpisala je torej nagrado deset tisoč dolarjev tistemu, ki izgotovi najpraktičnejši stroj za pečenje orehov. Organizacija je kmalu dobila več tisoč odgovorov in skoro 100 različnih strojev v pregled. Nagrado \$10.000 v gotovini sta dobila strojniki Rees in Wilkinson v Los Angelesu za stroj, ki ga je gori omenjena organizacija smatrala za najpraktičnejšega. Poleg nagrade v gotovini, prejela bosta Rees in Wilkinson še deset let odškodnino za rabo patenta (royalty).

Omenjeni stroj sestoji v glavnem iz dveh valjev, katerih gornji in manjši nosi pečatnike, nižji pa vzdiguje oreha do pečatnikov. Nad gornjim valjem je pritrjena posoda za črnilo, ki moči gumijev pečatnik podobno kot pri malem tiskarskem stroju. Orehi padajo iz vsipalnika v aluminijeve palice, ki imajo po osem vrstic za toliko orehov v eni vrsti. Posameznih pečatnikov je 72. Pečatniki so gumijasti in pritrjeni na trši gumij. Napravljeni so tako, da se umaknejo ali podajo, ako pride pod nje kakšen nekoliko debelejši oreh, da se tanka lupina ne stane. Stroj žene električni motor pol konjske sile. Stroški tega pečenja so preračunani na eno dvajsetino centa za funt orehov, kajti stroj za znamuje 2.016 orehov v minuti, to je 30.000 funtov ali za en železniški voz orehov v osmih urah. Organizacija pridelovalcev orehov si je nabavila 125 takih strojev, ki so razdeljeni na 45 sadnih skladišč.

Gospodinja, ki kupijo orehe z znamko California Walnut Groves Association, se zdaj lahko zanesejo, da niso dobile manjvrednih orehov, importiranih iz inozemstva.

DELO POLJEDELSKEGA DEPARTAMENTA

Zvezni poljedelski departament je neutrudno na delu, da izboljša ali poveča pridelke te dežele, in da pomaga farmerjem v boju proti različnim mrčesom in boleznim, ki napadajo rastline. Omenjeni departament je razdeljen v mnogoštevilne skupine ali odseke in vsak se bavi s svojim posebnim poslom. Vsaki skupini so prideljeni znanstveniki in eksperti, ki jih dotični posel zahteva.

V raznih delih sveta se rade strokovnjaki, ki iščejo nove rastline in sadeže, ki bi se mogli z uspehom gojiti v tem ali onem delu Združenih držav. V mnogih delih te dežele so zopet poskusne postaje ali farme, namenjene eksperimentiranju z različnimi importiranimi rastlinami. Ponekod skušajo vzgojiti nove rastlinske vrste s križanjem, pri čemur je bil nedavno umrl rastlinoslovec Luther Burbank tako zelo uspešen.

Ako se v tem ali onem kraju pojavijo rastlinske bolezni, ki žugajo uničiti ta ali oni pridelek, skušajo eksperti v službi poljedelskega departamenta najti način, da se isto omeji ali zatire.

Največ posla pa imajo strokovnjaki poljedelskega departamenta z različnimi mrčesi, katerih laična ali laične so bile nevedoma prinesene v to deželo iz inozemstva. Taka jajčeca ali ličinke se največkrat nahajajo v importiranih sadežih, rastlinskih koreninah ali semenu. Nekateri na tak način importirani mrčesi se v novi deželi začno razširjati z veliko naglico in mnogokrat opustošijo cele pokrajine, še predno se prebivalstvo prav zave in prične z ofenzivo.

Vzrok za naglo širjenje importiranih rastlinskih škodljivcev je največkrat ta, ker niso bili z njimi vred importirani tudi njihovi naravni sovražniki. Delo ekspertov poljedelskega departamenta je potem, da pronajdejo, kje in kakšni so ti sovražniki, in da jih prenesejo na napadene kraje, kjer jih "našče" na dotične rastlinske škodljivce. V mnogih slučajih se je to izkazalo kot edina zanesljiva pomoč.

Vsakemu je znano, da se v tej deželi pridelujejo ogromne množice koruze. V nekaterih državah je koruza glavni pridelek. To velja posebno za države Iowa, Illinois in Indiana. Pa tudi v drugih državah z zmernim podnebbjem se prideluje mnogo koruze. Res je, da se koruza v tej deželi večinoma porabi za krmiljenje živine in prešičev, pa je kljub temu pridelek iste ravno tako važen, kot v mnogih krajih Evrope, kjer žive ljudje v glavnem od koruze.

V Evropi, tudi na Slovenskem, kjer se prideluje koruza, je znan koruzni črv, ki vrta koruzna stebila in stroke in povzroča precejšno škodo. Vendar se drži neko ravnotežje, ker ima dotični črv tam gotove naravne sovražnike, ki skrbijo, da se preveč ne razširi.

V Ameriko je bil koruzni črv prenešen na nepojasnen način enkrat pred letom 1917. Takrat so ga opazili, ker je povzročil že veljkansko škodo na koruznih poljih. Njegovi naravni sovražniki so ostali v Evropi, zato se je širil s strahotno hitrostjo.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

Uzunoviću se je po dolgih neuspešnih poskusih posrečilo sestaviti novo ministrstvo, v katerem pa ni nobenega Slovence. Splošno se sodi, da tudi ta novi jugoslovanski kabinet ne bo dolgo trajal.

Dne 4. decembra je premislila v Ljubljani najodličnejša slovenska slikarica Ivana Kobiljeva. Njene slike so bile razstavljene v Parizu, Pragi, Regensburgu, Monakovem, Berlinu, na Dunaju, v Draždenu, Budimpešti, Zagrebu, Beogradu in Ljubljani, ter je umetnica dobila zanje več častnih odlikovanj. V zgodovini slovenske umetnosti ji ostane ohranjen najčastnejši spomin.

Iz Novega Sada poročajo o senzaciji, ki jo je povzročil tamkaj srečen slučaj, da je uboga šivilja Mariška, ki je namočena v nekem tamkajšnjem modnem salonu, zadela v državni razredni loteriji 250.000 Din. Šivilji, ki skrbi tudi za svojo staro mater, je s 1. februarjem odpovedano borno stanovanje in je bila v velikih skrbih, kje bo dobila streho za mater in za se. Te skrbi je sedaj rešena Služba v modnem salonu pa obdrži četudi ji je ravnatelj banke, pri kateri je kupila srečko, za izročilo priložilo knjižico, glasečo se na 250.000 dinarjev.

V Beogradu se je na dan narodnega praznika vršila pomembna svečanost, prirejana na čast Svecarju dr. Reisu, ki je kot iskren prijatelj jugoslovanskega naroda priskočil na pomoč v težkih časih svetovne vojne. Kralj je dr. Reisa imenoval za častnega kapetana vojske in morarice rezervnih oficirjev in dobrovoljcev pa so mu v znak priznanja poklonili dragoceno sabljo.

V Prekmurju je čebelarstva zelo dobro razvita. Samo v srezu Dolnje Lendave je nad 2300 panjev čebel. Ker je v ugodnih letih paša povoljna, osobito na akaciji in ajdi, pri naša čebelarstvo tamkajšnjim kmetovalcem lepe dohodke. Letošnje leto pa je, kakor povsod, tudi v Prekmurju eno najslabših radi prehrane čebel.

Z odlokom prometnega ministrstva je odredeno, da se s 1. decembrom naslov železniške postaje Plase na progi Zagreb-Sušak izpremeni v naslov "Plase-Crkvenica." Vse pošiljke, namenjene za to postajo se morajo na tovrstnem listu nasloviti odslej na: Plase-Crkvenica.

Zanimivo izseljevanje opazujemo v Prekmurju. Ker je Amerika, kamor se je vedno izseljevalo mnogo naših ljudi, kjer jih je še sedaj okoli 60.000 zaprta, so se pričeli Prekmurci naseljevati preko Mure v Slov. Goricah in Apaški kotlini. Doma razprodajo svoja posestva, sami si jih nakupijo na oni strani Mure. Posebno se to opazuje pri evangeličanih, ki so stisnjeni na male rodovitne gorle bregove. Izseljenci so s svojo novo ožjo domovino zadovoljni, mlačni jih prav radi sprejmejo v svojo sredo.

VSAK PO SVOJE

Neki statistik je izračunal, da se je o božičnih praznikih v Združenih državah izdalo samo za svilene ženske nogavice petdeset milijonov dolarjev. Yes, zelo veliko narodnega bogastva je v svilenih nogavicah — pa razumite kakor hočete!

Jaz imam rad dobre zdravniške, ker spadajo med največje dobrotnike trpečega človeštva, pa tudi zato, ker sem profesionalno imel še zelo malo opraviti z njimi. Jezi me pa, ker nam ti učeni možje dan za dnem priporočajo mnogo solnca, ne povedo pa, kje naj ga vzamemo.

Evangelistinja McPherson v Los Angelesu izjavlja, da so vsi tisti, ki jej nasprotujejo in jo hočejo spraviti v zapor, obsejani od hudice. Obdolžitev se seveda tiče tudi državnega pravdnika. Vseh prizadetih dolžnost bo zdaj dokazati, da niso od vraga. Pa tudi Mr. Belcebub bo zagazil v teške tožbe, če se bo hotel otresti odgovornosti, ki mu jo je naprtila evangelistinja. Vražja eksekucija se sicer meni ne smili dosti, posebno ne zdaj po zimi, ko ima doma dovolj brezplačne gorkote, v prostih urah pa hodi na sprehod po solnčni Californiji, toda ljudje mu obesijo na vratu vrč, da ga ne pije. Je le vrag biti vrag.

Čuje se, da bo obtožba proti duhovnici McPherson ustavljena, in prav je to. Saj se bedasta afera vleče po listih kot morska kača, in mene že kar trebuh boli, kadar zagledam ime McPherson v jutranji izdaji lokalnega dnevnika. In to v teh težkih časih, ko so požirki dobre stare rakije tako redki kot solnčni dnevi v decembru in januarju!

Da so bili božični prazniki v Clevelandu popoln "uspeh," kaže dejstvo, da so imela tukajšnja sodišča na Stefanovo 447 slučajev "prevelikega božičnega razpoloženja." Od teh je bilo 118 slučajev pijanosti, 72 slučajev kršenja prohibicijske postavbe, 41 slučajev prehitre vožnje itd. Okoli 400 "božičnih praznovancev" je odšlo še isti dan v prisilno delavnico v Warrensville, da bo "mir na zemlji."

Lahko pa bi bilo še hušje, saj vemo, da na Kitajskem divja civilna vojna, v Nicaragi revolucija, v Litvi revolucija z diktaturo, v Italiji bruha Vezuv in Mussolini, v Jugoslaviji padajo ministrstva. Pri nas vsaj deloma vpoštevamo postavbo, da o Božiču mora biti mir ljudem na zemlji, kajti z naših front v Chicagu in v Herrinu, Ill., se ni slišalo o krvoprelitju (morda so bile zveze pretrgane) in tudi zvezni kongres ni zboroval.

Japonski cesar Yoshihito je umrl in tisočeri lojalni Japonci so si prerežali trebuh in odšli z njim pod cvetoče črne Okeane sveta. V Meki si vsako leto stoteri fanatično verni mohamedanci iztaknejo oči, potem ko so videli grob preroka Mohameda. To store z namerne, da bi njihove oči nikoli več ne počivale na kakšni manj vredni stvari kot je sveti preprokov grob.

(Dolje na 2. strani)

DOPISI

(Nadaljevanje iz 2. strani)

zdravnik. Društvo ima svoje seje v prostorih in ob času kot zadnje leto.

Člani, katerim je neodročno nositi asessment tajniku, lahko plačajo pri blagajniku. Naše društvo je v letu 1926 zelo lepo napredovalo, za kar gre zahvala sodelujočemu članstvu in organizatorju Johnu Balantu. V letu 1926 je pristopilo v naše društvo 22 članov v odrasli oddelku in 26 v mladinski. Od 1. julija do 31. decembra je pristopilo v društvo 13 članov v odrasli oddelku in 14 v mladinski oddelku.

Naše društvo šteje 31. decembra 171 članov v odraslem oddelku in 64 v mladinskem oddelku. Društvo je sprejelo bolniške podpore, odškodnine za operacije in odškodnine za mesece: junij, julij, avgust, september, oktober in november skupaj \$509, od te svote je bilo plačano za operacije \$75 in \$50 za odškodnino. Za bolniško podporo torej samo \$384. Skupno smo poslali Jednoti asessmenta in za drugo v šestih mesecih \$2,183.15 za odrasli oddelke in \$49.95 za mladinski oddelke. V letu 1926 je pristopilo od našega društva drugam pet članov, prestopil k našemu društvu en član. Črtani so bili štirje.

Članstvo se prosi, da bi v letu 1927 bolj redno plačevalo kot je dosedaj. Nereditno plačevanje da precej dela tajniku in škoduje društveni blagajni. Vsled nereditnega plačevanja mora imeti blagajnik skoro ves denar na rokah, kateri bi se, ako ne bi bilo treba vedno zagagati za asessment, lahko naložil v banko na obresti. Članstvo se opozarja, da deluje za rast društva kot dosedaj. Z večjim številom članstva pri društvu se pomore društveni blagajni, ker več je članstva pri društvu, več pride denarja pom prispelkov vsakih šest mesecev.

Anton Okolish, tajnik.

Joliet, Ill.

Člani društva sv. Petra in Pavla, št. 66, J. S. K. Jednote so prošeni, da se v obilnem številu udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 16. januarja. To bo prva seja, ki se bo vršila pod vodstvom novega odbora, ki bo nameščen isti dan. Na zadnji ali letni seji je bilo sklenjeno, da se naše društvo korporativno udeleži praznovanja 20-letnice sosednega društva sv. Genovefe, št. 108, K. S. K. Jednote, ki se bo vršilo v nedeljo dne 9. januarja. Slavnost se prične ob desetih dopoldne. Pozivljamo torej vse članе našega društva, da se zberejo v naših navadnih društvenih prostorih točno o polu desetih (9:30) dopoldne. Vsi naj prinesejo regalijske seboj.

Opominjam one člane, ki so se kaj zaostali za asessmentom, da stvar poravnajo, kakor hitro mogoče, tako da bodo nadzorniki, ki bodo drugi teden pregledali knjige, lahko rekli, da je pri društvu najlepši red. Za leto 1927 bo pri našem društvu urejen nov sistem za plačevanje asessmenta, kar bo v korist članov in olajšanje dela tajniku. Vsak ve, da ni nič kaj prijetnega za člana ali članico, ki pride plačati asessment, da ne najde tajnika doma. Tajnik seveda tudi ne more vedeti, kdaj bo prišel kdo plačati, da bi ga čakal. Radi tega je določeno za leto 1927 čas za plačevanje, oziroma pobiranje asessmentov sledeče:

V pondeljek in soboto, ves dan, do devete ure zvečer. V sredo do tretje ure popoldne do devetih zvečer. V torek, če

trtek in petek od treh popoldne do sedmih zvečer. V nedeljo vse dopoldne, do ene ure popoldne. In končno na vseh rednih mesečnih sejah, ki se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu v šoli sv. Jožefa.

Razume se seveda, da se nujne zadeve med članstvom, kot na primer slučaj smrti, ponesrečbe in nevarne bolezni, morajo takoj naznaniti društvenemu tajniku.

In še enkrat, da ne pozabite: pridite vsi na sejo dne 16. januarja! Pozdrav!

John L. Zivetz Jr.,
tajnik dr. št. 66 J. S. K. J.

Collinwood, O.

Na letni seji društva Marije Vnebovzetje, št. 103 JSKJ, ki se je vršila 19. decembra 1926, je bil za leto 1927 izvoljen sledeči odbor: Mary Hribar predsednica; Agnes Krall podpredsednica; Anna Kovach tajnica; Mary Mišek blagajnica; Johana Pust zapisničarica; Johana Florjančič, Ivana Kapel in Jera Bokal nadzornice.

Seja se je vršila v lepem redu in je bila še dosti povoljno obiskana. Seveda, bilo bi nas lahko še več navzočih. Vse članice so vljudno vabljeni, da se udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 16. januarja, ker imamo še za ukrepati glede nekaterih važnih zadev, katerih nismo mogle na letni seji zaključiti.

Dalje izrekam zahvalo vsem sestram, katere so se vse leto udeleževale naših sej, in vsem onim, ki so točno plačevale svoje asessmente.

Katere so bile pa bolj počasne s plačevanjem v preteklem letu, o tistih upam in želim, da bodo točneje v tem letu. Mislim, da je vsakemu lažje plačati asessment za en mesec kot pa za več mesecev skupaj. Včasih res ni zamere, če se ne more plačati o pravem času, toda društveni asessmenti bi moral biti vedno prvi, ker njih če ne ve, kdaj se lahko pripeti nesreča. Nobeden pa ni tako založen z denarjem, da bi mogel zakladati za druge. Torej, še enkrat prosim, bodite točne s plačevanjem asessmenta, ker tako bo prav na obe strani, za vas in zame. Mislim tudi, da vsaka članica, ki ne more plačati svojega asessmenta na seji, ve, da pobiram asessment na domu 24. vsaki mesec, in sicer od sedme do devete ure zvečer, eno uro pred sejo, ali pa v čistilnici na 671 E. 152. St., kjer delam.

Pozivljamo vse članice, da bi se v prihodnje bolj številno udeleževale mesečnih sej, ker na vsaki seji je kaj novega za ukrepati, in bi morale biti navzoče vse članice. Tako se mora pa včasih najbolj važne zadeve reševati pri prav majhni udeležbi članic. Torej, sestre, udeležite se kolikor mogoče vsake seje. Posebno pa ne zamudite seje 16. januarja, ker na dotični seji se bo pričel račun za leto 1926 in se bo lahko vsaka članica prepričala, kako smo napredovale v preteklem letu. — S sestriškim pozdravom

Anna Kovach,
tajnica dr. št. 103 JSKJ

Sharon, Pa.

Vsem članom društva Sloga, št. 174 JSKJ se tem potom uradno naznanja, da je bilo na letni seji dne 11. decembra 1926 sklenjeno, da se redne društvene seje vsako drugo soboto v mesecu ob sedmih zvečer. Vsi člani in članice ste vljudno vabljeni, da se za naslednjo udeležite prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila 8. januarja ob sedmi uri zvečer pri sobratu Jac. Trojarju. Na

razpravi bo več važnih zadev. Jaz bi želel, da na prihodnji seji ukrenemo kaj zaradi Slovenskega Doma, če namreč preselimo tja naša zborovanja ali ne. Znano vam je, da društveni uradniki morajo upoštevati sklep večine članstva. Tudi kakšna veselica bi nam dobrodošla ta predpust.

Nadalje naznanjam, da je bilo na decemberski seji sklenjeno, da plača vsak član \$1.00 v društveno blagajno, in sicer 8. januarja 50 centov, meseca junija pa 50 centov. Obveščam tem potom tudi vse članice našega društva, da so mi na pošti spremenili "box" številko, prej je bila 887, novi naslov pa je: Box 163, Farrell, Pa. Prosim, da vsi dopisovalci to vpoštevajo. Pozdrav vsem članom in članicam društva Sloga in vse najboljše v novem letu!

Anton Zidanšek, tajnik,
L. Box 163, Farrell, Pa.

Canonsburg, Pa.

Na zadnji seji društva Bratska Sloga, št. 149 J. S. K. Jednote smo rešili več važnih zadev in ob enem izvolili nov društveni odbor za leto 1927. Za društvenega tajnika je bil izvoljen sobrat Mike Žagar, na katerega naj se člani obračajo v bodoče v društvenih zadevah. Od moje strani pa želim kar največ uspeha v procvit društva in Jednote.

Na omenjeni seji je bilo tudi sklenjeno, da priredi naše društvo veselico na 26. februarja 1927. Dalje je bilo sklenjeno, da si nabavimo društveno zastavo, katere razvitje se bo vršilo dne 4. julija 1927. Pri tej priliki apeliram na bratska društva v okolici, da ne bi na isti dan prirejali svojih veselice, pač pa jih že zdaj vljudno vabimo na slavnostno razvitja zastave 4. julija. O podobnih prilikah bomo vrnili milo za drago. Podrobnosti o prireditvi bo društveni tajnik pozneje poročal.

Z bratskim pozdravom,
John Zigman,
dosedanji tajnik društva Bratska Sloga, št. 149 J. S. K. J.

Gilbert, Minn.

Na decemberski seji društva sv. Ane, št. 133, J. S. K. Jednote je bil za leto 1927 izvoljen sledeči odbor: Frances Boje, predsednica; Angela Verbič, tajnica; Mary Semčič, zapisničarica; Frances Lapp, blagajnica; Justina Vesel, Mary Komar in Margaret Varajan, nadzornice. Društveni zdravnik je dr. Barrett. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v prostorih J. Francela.

Nadalje je bilo tudi sklenjeno na omenjeni seji, da naše društvo priredi 9. januarja maskešno veselico v korist društveni blagajni. Ker bo to prva veselica te vrste na Gilbertu, so vljudno vabljeni rojaki in rojakinje iz tega mesta, kakor tudi iz Eveletha, Elbe, Chisholma in drugih bližnjih naselbin, da nas v kar najobilnejšem številu posetijo. Za najlepšo in za najgršo masko so pripravljena darila, mi bomo pa imeli zabavo, ko jih bomo gledali. Veselica se bo vršila v Moose Hall in se prične ob sedmih zvečer. Torej, na svidenje 9. januarja!

Frances Boje,
predsednica dr. št. 133 JSKJ

Bear Creek, Mont.

Na seji društva sv. Stefana, št. 58 J. S. K. Jednote, ki se je vršila 19. decembra, je bil za leto 1927 izvoljen sledeči društveni odbor: Louis Kuhar, predsednik; Joe Mayer Sr., podpredsednik; Ludwig Champa, tajnik in blagajnik; Ignac Ma-

rinčič, zapisnikar; John Kastelec, predsednik nadzornega odbora; Jack Petelin in Martin Žibert, nadzorniki; Rudolf Cvelbar, organizator; Joe Mayer Jr., Ludwig Mayer in Frank Chesarek, zastavonoše.

H koncu leta se, kot ponovno izvoljeni tajnik in blagajnik zahvaljujem vsem članom društva za složno sodelovanje. Upam, da mi bodo sobratu ravno tako naklonjeni in mi šli na roke tudi v letu 1927, ter mi s tem lajšali delo, ki pride v moj delokrog.

Dasi malo pozno, voščim vsem članom in članicam društva št. 58 J. S. K. Jednote veselo in srečno Novo leto. Ob enem pozivljamo vse, da se potrudimo, da v tem letu pridobimo kar največ dobrih novih članov pod okrilje naše dične J. S. K. Jednote.

Z bratskim pozdravom,
Ludwig Champa, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Kakor vsako zimo, tako so tudi letos društva prav pridno na delu s prirejanjem raznih zabav. Med drugimi je tudi društvo sv. Stefana, št. 26 J. S. K. Jednote obhajalo s svojim izpopolnjenim basketom svojo 25-letnico obstanka. Basket je bil nadvse pričakovano dobro obiskan, kar je znak društvene popularnosti in razmah, ki si ga je pridobilo v par letih. Poleg glavnega predsednika sobrata. Anton Zbašnika, se je udeležil banketa tudi podpredsednik Louis Bajant iz Loraina, O., kateri je imel tudi med drugim daljši, pomembni govor.

Nadalje se je tudi to sezono vprizorilo eno igro, katere dobiček se je poslal poplavlencem v Sloveniji. Da pa s tem ne bo naš program izčrpan, in da se tem siromakom nekoliko znatnejše pomaga, se bo v ta namen, na željo glavnega predsednika, ki je ob enem tudi predsednik odbora za poplavlence, zopet vprizorila ena igra. Igralo se bo namreč "Tri tičke," splošno znano burko v dveh dejanjih, in sicer v nedeljo zvečer, to je 9. januarja v Slovenskem Domu na 57. cesti.

Upamo, da se bodo tudi to pot rojaki odzvali v kar največjem številu in tako pomagali bližnjemu iz obupnega položaja, v katerega ga je tako neumljeno vrgla osoda. Storimo vsi, nič več kot svojo dolžnost, in vrenema Kranjem zopet bodo se zjasnila, kot pravi pesnik.

Frank Oblak.

Eveleth, Minn.

Tem potom naznanjam vsem Jugoslovonom v Evelethu in okolici, da bo Ameriška Jugoslovanska Zveza priredila velik javen shod v Eveleth Auditorium v nedeljo dne 9. januarja, 1927 ob dveh popoldne. Na tem shodu bodo nastopili glavni uradniki zveze ter par drugih govornikov ter vam pojasnili namen zveze.

Vabljeni ste na ta shod vsi moški in ženske. Stalo ne bo nič. Na programu bo tudi par pesmi in še par družini zanimivih točk. Torej vsi v Avditorij v nedeljo dne 9. januarja, da boste zvedeli namen in cilje Ameriške Jugoslovanske Zveze.

Ob enem naznanjam, da bo napravil evelethski klub št. 1, A. J. Z. ob osmi uri zvečer v Peter Oreskovičevi dvorani veselico. Vstopnina za veselico bo 50 centov za moške. Ženske so pa proste. Odbor, ki ima v rokah pripravo za veselico, je obljubil, da bo preskrbel tudi nekaj malega prigizgiva in tudi nekaj za poplavljeni suha grla. Ko se človek suče malo okoli z nežnim spolom na ve-

selici in lepoticam na srce govori, se mu rado grlo posuši. Torej je potreba včasih malo za močiti. Ker naš klub ni imel že eno leto kakšne družabne prireditve, je sedaj čas, da se zopet enkrat snidemo na mali družabni zabavi. — Pozdrav!

Louis Govže, tajnik.

Rockdale, Ill.

Članom društva sv. Mihaela, št. 92 JSKJ naznanjam, da je bil na glavni letni seji izvoljen za leto 1927 sledeči društveni odbor: Frank Muha predsednik; Anton Gerlj podpredsednik; Louis Urbančič tajnik; Frank Gutnik zapisnikar; Jacob Rojc, Anton Smrajc in Andrej Videc nadzorniki; Anton Rojc in Viktor Zadnik zastavonoši; Joseph Jagodnik reditelj. Društveni zdravnik je dr. Stružinski.

Cenjene sobrate in sestre prosim, da začnejo v novem letu z novo močjo in navdušenjem delovati za naše društvo in Jednoto. Složno in marljivo delo bo gotovo rodilo uspehe. Naznanjam tudi članstvu, da se v tej naši mali naselbini ustanovi novo žensko društvo sv. Rozalije in se pridruži J. S. K. Jednoti. Naša bratska dolžnost je, da mlademu društvu po svojih močeh pomagamo k rasti in napredku. — K zaključku pozdravljam vse članice in članice JSKJ in jim želim največjega uspeha v novem letu.

Louis Urbančič,
tajnik dr. št. 92 JSKJ.

Chicago, Ill.

Članom društva Jugoslovani, št. 104 JSKJ naznanjam, da je bil za leto 1927 izvoljen sledeči društveni odbor: Mohor Mladic predsednik; William Mladic, 2310 So. Millard Ave., tajnik, blagajnik in zastopnik; Fred Vider, Blaž Novak in Mirko Ciganich nadzorniki. Društvo bo zborovalo v Narodni dvorani kot dosedaj. Seje se vrše vsako prvo soboto v mesecu, izvzemši v januarju, ker pride prva sobota na novoletni dan. Januarska seja se bo torej vršila drugo soboto, to je 8. januarja. Vsi člani, posebno še oddaljeni, naj vzamejo to na znanje.

Vsem članom JSKJ, posebno pa še članom društva Jugoslovani, št. 104 JSKJ, želim mnogo sreče in uspeha v novem letu, in upam, da bomo bolj napredovali kot smo v preteklem letu. — Z bratskim pozdravom

Mirko Ciganich, tajnik

Homer City, Pa.

Vsem članom in članicam društva sv. Franciška, št. 122 JSKJ naznanjam, da je bil na glavni letni seji dne 19. decembra za leto 1927 izvoljen sledeči odbor: Karl Klemenc, predsednik; Frank Krivec podpredsednik; Frank Farenchak tajnik; Frank Clements pomočni tajnik; Peter Bekina blagajnik; Angela Rink zapisničarica; John Rink, Imbro Vlahovac in Ignac Pepper nadzorniki; Frank Kerin in John Jacobs zastavonoši.

Opozorjam dalje vse tiste članice našega društva, ki žive bližje katerega drugega društva JSKJ, da si meseca januarja t. l. izposlušajo prestopne liste, ker tako določajo pravila in je bil tak tudi sklep letne seje. Kdor teh določb ne bo vpošteval, bo supendiran, kot določajo pravila. — Vsem članom in članicam JSKJ želim srečno in zdravo novo leto!

Vse članstvo našega društva nadalje obveščam, da je bilo na letni seji sklenjeno, da plačajo vsi člani in članice odraslega oddelka meseca januarja po 25 centov v društveno blagajno, ki

je docela izčrpana. Ta sklep velja za enakopravne in neenakopravne članice in članice.

Frank Farenchak, tajnik.

Federal, Pa.

V imenu društva sv. Barbare, št. 4 JSKJ se zahvaljujem članstvu za številno udeležbo na glavni letni seji. Tudi mladina je pri tej priliki pokazala, da zna ceniti mir in red pri društvenih sejah. Veselilo bi me, če bi se članstvo večkrat tako številno udeležilo društvenih sej. Zahvaliti se moram tudi društvenikom za točno plačevanje asessmentov, posebno tistim, ki pošiljajo vse pismo, in želim, da bi bili tako točni tudi v bodoče.

Društveni odbor za leto 1927 je sledeči: Stefan Vozel predsednik; John Demshar tajnik; John Demshar Jr. zapisnikar; Jos. Aubel blagajnik; Frank Snack, John Klemenčič in Frank Demshar nadzorniki; Fr. Miklavcic bolniški obiskovalec za Sygan Hill; Stefan Vozel bolniški obiskovalec za Bridgeville; Jernej Pavlič vratar. Društveni zdravnik je dr. D. P. Pagossi.

Pozdrav vsemu članstvu J. S. K. J. in mnogo sreče v novem letu!

John Demshar, tajnik.

KNJIGE, POSLANE UREDNIŠTVU

IZ DNEVNIKA JEDNOG MAGARCA, spisal Ante Dukić. Knjiga je mehko vezana, pisana v lahko umljivih hrvatskih in obsega 181 strani. Začenja se kar s 65. stranjo, mesto s prvo, kar je prva porednost "magarčeva" dnevnika. Potem mrgoli humorja in več ali manj žgoče satire. Knjiga vsebuje v lahko umljivih oblikah marsikaj poučljivega, in dasi se morda čitatelj ne bo z vsem strinjal, in dasiravno se nanaša bolj na hrvatske razmere, jo bo marsikateri Slovenec z užitkom čital. Kot že omenjeno, je jezik lahko umljiv tudi pri prostemu Slovincu. Stane 32 dinarjev in se naroča pri avtorju: Ante Dukić, Zagreb, Jurjevska 23, Jugoslavija.

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR, izdala in založila Jugoslovanska Del. Tiskovna Družba. Knjiga je trdo vezana, obsega 224 strani in razporedba vsebine je dovolj okusna. Poleg koledarskega dela, vsebuje seznam jugoslovanskih centraliziranih podpornih organizacij v Ameriki, seznam jugoslovanskih časopisov, seznam slovenskih domov itd. Ima dalje več izvirnih povesti, član- kov in pesmi in nekaj prevodov in tudi precejšno število slik. Cena koledarja je \$1. Naroča se na naslovu: Proletarec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR, izdalo in založilo Uredništvo "Glas Naroda" v New Yorku. Knjiga je mehko vezana in obsega 160 strani. Poleg koledarskih podatkov, določb priseljenjske postave in razprav zdravstvenega in zgodovinskega pomena, vsebuje tudi precejšno število različnih povesti in slik. Dalje je v koledarju veliko število krajših črtic splošno poučne ali zabavne vsebine. Cena je 50 centov in naroča se pri: Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

SPOMINSKA KNJIGA Slovenskega Delavskega Doma v Collinwoodu, Ohio, izdal in založil direktorij S. D. Doma, o priliki otvoritve omenjenega Doma, ki se je vršila dne 1. januarja, 1927. Knjiga je gotovo najokusnejša, kar smo še videli spominskih knjig med ameriški Slovenci. Vsebuje

samoumevno največ oglasov, ker Dom potrebuje finančne pomoči, opisan pa je v knjigi tudi dober kos zgodovine Slovencev v Clevelandu, katerega del je Collinwood. Dalje najdemo v knjigi nekaj proizvodov domačih pesnikov in veliko število zelo lepih društvenih in drugih slik. Knjiga je lep spomin za vsakega clevelandskega Slovence, ob enem pa tudi primerno darilo rojakom v drugih naselbinah. Cena Spominske knjige je 50 centov in dobi se pri: Direktoriju Slovenskega Delavskega Doma.

Novoletni potres.

Prebivalci mestec Calexico v Californiji in Mexicali v Mehiki, so se dobesedno pritresli iz starega v novo leto. Precej močni potresni sunki so se namreč pričeli takoj popoldni in so trajali do desete ure dopoldne. Materijalna škoda je baje precejšna, človeških žrtev pa ni bilo. Vulkan Black Butte, kakšnih 40 milj južno od mešana rodne meje, je pričel delovati.

Kongres zopet zboruje.

Božične in novoletne počitnice naših postavodajalcev so končane in zvezni kongres se je dne 3. januarja zopet sestel k zasedanju, ki bo trajalo do 4. marca.

Žganje kot zdravilo.

Kongresnik Emanuel Celler iz New Yorka je vložil v zbornici zastopnikov predlogo, glasom katere naj bi se Volsteadovo postavo amendiralo v toliko, da se dovoli zdravnikom predpisovati bolnikom alkohol v tolikih količinah kot se jim zdi umestno. V utemeljevanju svojega predloga pravi, da mi dovoljujemo zdravnikom predpisovati najhujše strupe, in da jim zaupamo naša življenja, torej jim smemo zaupati tudi žganje. Zaradi nekaterih nepoštenih zdravnikov se ne bi smelo ovirati ogromne večine poštenih, pri izvrševanju njih poklica.

Znižanje plač v neunij-skih rovi.

Iz Charlestona, W. Va., prihaja poročilo, da so bile v tamkajšnih neunij-skih rovi s 1. januarjem znižane plače premogarjem za deset procentov.

Dragocena zbirka.

Polkovnik Washington A. Roebing, graditelj slovečega brooklynskega mosta, je imel krasno zbirko draguljev in redkih rudnin, katere je zdaj njegov sin John A. Roebing podaril znanemu Smithsonian institutu v Washingtonu. V tej zbirki se nahaja čudoviti vinsko-barvni topaz iz Nevade, največji (310 karatni) peridot iz Rudečega morja, dragi kamen, ki je nekoč krasil kip slovečega svetnika, 64-karatni črni demant iz Afrike in večje število dragocenih turmalinov iz Mesa Grande, Cal. Dragocene mu darilo je pridelal \$150,000 v gotovini. Bogastvo bo zdaj služilo znanosti.

A ZDAJ JE ZIMA ...

Metuljčki sladki med pijo na gostoljubnem cvetju — to je bilo, to je bilo poleti v vinski kleti ...

A zdaj je zima, januar, če se ne motim, peti; a kje ostal je moj denar? Poleti v vinski kleti!

(Oton Zupančič).

82 Cortlandt Street

Frank Sakser State Bank,

New York, N. Y.

ZA DENARNE VLOGE, ki jih prejmemo do vteviši 13. januarja 1927, plačamo po 4% obresti že od 1. januarja naprej. MESEČNO OBRESTOVANJE je posebna ugodnost, ki jo nudi naša banka vlagateljem. — VSE VLOGE stoje pod nadzorstvom bančnega oddelka države New York. OB NOVE LETU se vam toraj nudi ugodna prilika, da pričnete novo oziroma povečate staro vlogo.

CONAN DOYLE:

Razpad in vstajenje svetovja Roman.

(Nadaljevanje)

Nekega drugega prizora se še tudi spominjam, ki se nam je nudil nekaj milijonov let nazaj, blizu Londona. Na desno roko se namreč na podolgovatem, s travo porasčenem pobočju nahaja lep samostan. Ob začetku svetovne katastrofe se je na tem pobočju zbralo veliko število šolskih učencev in učenk, da bi molili; smrt pa jih je dohitela, prav ko so klečali. Pred njimi je ležala dolga vrsta nun, malo višje gori pa posamezna ženska postava, ki smo jo smatrali za mater prednico. V nasprotju z onimi izletniki so menda ti ljudje že slutili, da se blizu konca, in se zbrali, da bi lepo in častno zapustili ta svet. Učiteljice in učenke so se združile v poslednjem skupnem pouku. Se vedno je moj duh ves omočen vsled groznih vtisov, ki so nas med potjo prestrašili, in zaman iščem besed, da bi le približno izrazil naše občutke in čustva. Najbolje bo, če se zadovoljim s tem, da poročam o vsem, kar smo videli.

Celo Summerlee in Challenger sta bila povsem strta in lord in jaz nista prav nič čula o najinih tovariših za nama, in vso pot se je od časa do časa oglašalo le lahno ihtenje gospe. Lord John je bil vse preveč zaposlen z naravnanim avtomobilom in z izogibanjem cestnih ovir, da bi se smel posvetiti razgovoru. Vso pot je pred se ponavljal samo en izrek, ki je, večno ponavljajoč se, učinkoval uprav ubijajoče, ki mi pa je slednjič vendar le izvalil nasmeh, ker je ta izrek vseboval lordovo mnenje o tem sodnem dnevu, namreč: "He, lepo gospodarstvo, kaj." Ta vzklík je ponavljal pri vsaki novi podobi groze in opustošenja.

"He, lepo gospodarstvo!" je že zaklical, ko smo drdrali po rotherfieldskem hribu navzdol in na isti način se je odduševal, ko smo jo rezali skozi mrtvaško puščino v High Streetu, v Lewishamu in Old Kent Roadu.

Na tem mestu pa je naše živce iznenadil silovit sunk. Iz nekega okna preproste hiše je plapolala bela žepna ruta, ki jo je vihtela dolga, suha človeška roka. Še nikoli nam ni nesluhteni izraz smrti tako pretl sre ter jih koj nato spet razgibal, kakor to čudežno znamenje — življenja!

Lord John je avtomobil takoj ustavil in že v naslednjem trenutku smo hiteli skozi odprta hišna vrata po stopnicah v sobo v drugem nadstropju, odkoder je vela zagonetna ruta. V naslanjaju pri odprtem oknu je sedela zelo stara žena, poleg nje pa je ležala na drugem naslanjaju posoda s kisikom, nekaj manjša od naših, ki so nam rešile življenje. Žena je okrenila k nam svoj suhoten, izstradan, poodaljen obraz in nas nagovorila: "Bala sem se, da bom za vedno ostala sama. Bolna sem, in ne morem se gibanja."

"Srečno naključje nas je privedlo semkaj," je odvrnil Challenger.

"Nekaj silno važnega bi rada zvedela," je nadaljevala, "prosim vas, gospodje, povejte mi odkritosrčno, kako bodo ti dogodki vplivali na London in na delnice North-Western Railway."

Ce bi žena ne govorila s tako tragično resnobo, bi se prav gotovo glasno zasmejala. Gospa Burston — to je bilo njeno ime — je kot priletna vdova prejela vso svojo vzdrževalnino iz zgoraj navedenih papirjev, ki jih je nekaj imela. Svoje življenje si je naravnala po dvigu, oziroma padcu dividende tega podjetja in sploh si ni znala predstavljati življenja, ki bi ne imelo zveze z vrednostjo njenih deležev. Zaman smo ji skušali pojasniti, da si sme prilastiti toliko denarja, kot ga utegne rabiti, saj denar itak nima zdaj zanjo nobene vrednosti. Njeno omejeno mišljenje pa se ni znalo prilagoditi spremenjenemu položaju in začela je pretakati bridke solze nad izgubljenim premoženjem. "To je bila vsa moja posest," je plakala, "a zdaj, ko sem jo izgubila, bi bilo zame najbolje, da umrem!"

Pri vsem njenem plakanju pa se nam je vendar le posrečilo zvedeti, kako se je ta stara rastlina ohranila, dočim je bil ves velik gozd posekan. Bila je bolna in navdušljiva, in da bi ji omilili težko dihanje, ji je zdravnik predpisal kisik. V trenutku, ko je nastala katastrofa, se je cilindri z kisikom nahajal v njeni sobi. Docela je razumljivo, da je začela žena ta plin vdihovati, prav kakor vsakokrat, kadar jo je dušilo. To pa ji je prineslo olajšanje in polagoma je sicer porabila vso zalogo plina, a le tako se ji je posrečilo preživeti usodno noč.

Slednjič je postala nemirna in prevzel jo je spanec, iz katerega jo je zbudilo šele drdranje našega avtomobila. Ker je bilo popolnoma izključeno, da bi jo vzeli s seboj, smo jo oskrbeli z vsem potrebnim in ji obljubili, da se povrnemo k njej čez nekaj dni. Odsli smo, ona pa je še vedno pretakala bridke solze vsled izgube svojih delnic.

Cim bolj pa smo se bližali Themsi, tem težavnejša je postajala pot, ker so se ovire na cesti kopičile. Le z veliko težavo smo dospeli do London Bridgeja. Dohodi pri Middleseksu so bili na obeh straneh zabasani z različnimi prometnimi ovirami, da je bilo povsem nemogoče nadaljevati pot v tej smeri. V neki bližnji ladjedelnici, ne daleč od mostu, so visoki plameni požirali ladjo in vzdusje je bilo polno dima in saj ter je razširjalo oster duh po požaru. Nad parlamentom se je gromadilo gosto dimasto oblajenje, toda od tu nismo utegnili opaziti, kaj pravzaprav gori.

"Ne vem, kako se vam vse to dozdeva, toda po mojem mnenju je v Londonu bolj prazno kot na deželi," je pripomnil lord John in ustavil vozilo. "Izumrli London mi trga živce. Popeljimo se raje dalje, da si bomo ogledali vse okrožje, potem pa se povrnemo v Rotherfield."

"Toda, kaj sploh hočemo tu," je vprašal profesor Summerlee.

"Poleg tega pa ne verjamem," je dejal Challenger, čigar votel glas je v tej strašni tišini tako čudno odmeval, "da bi od sedmih milijonov londonskih prebivalcev ostala pri življenju samo ta stara ženica, ki je po srečnem naključju edina preživela svetovni polom."

(Dalje prihodnjik)

Vladimir Levstik:

OBLODOVCI

(Nadaljevanje)

"Mi tudi," je vzdihnila gospa s pečenico in žalostno oddala skofijo. "Kakopak."

"Za znanost in kulturo, kakopak, mi tudi," se je navdušila Matilda, kakor smo vsi pričakovali. Samo dati ni imela ničesar več. Ob tej misli je ljubko pobesila glavo in zardela kakor potonika.

Kri mi je silila v glavo. Zaradi poveljnih ocen, ki jih včasih pišem o diletantskih predstavah, se namreč tudi jaz prištevam h kulturnim delavcem; čutil sem se ponizanega s profesorjem vred.

"Mlinar zbesni, če mu prinese to ostanke," sem pomislil. "Kakor bi dajali beraču vboje ime!"

Toda Mlinar je že besnel. Med našim pomenkom je nastala obča tišina; v tej tišini sem razločno začul iz zadnje sobe obupno zaklinjajoči glas gospe Marice in razjarjeni glas profesorja, ki jo je srdito podil od sebe.

"Izpred mojih oči!" je rjovel. "Da te ne vidim! Konec bode tega. Dovolj! Konec! Konec! Konec!"

"Aha," sem se zgrozil. "Prihaja. Našel je sekuro."

Družba je že nastavljala ušesa. Očividno se jim je zdelo, da profesorjevo razsajanje te pot presega vsakdanjo mero. Obrazi dam so izražali ogorčeno strogost; tudi sodnik Obloda se je držal kar moči začuden in strogo. Mignil sem mu, naj mi sledi. Nato sem brez oklevanja planil v hišo.

Toda borba se je odločila, še predno sem preskočil prag. Profesor je vrgel ženo iz sobe, zaprl se in obrnil ključ.

"Ivan!" je zakričala Marica s presumljivim glasom. "Jezus, Ivan! ... Gospod Senica, na pomoč!"

Ko sem priletel do nje, je pravkar vstajala s tal. Ne da bi kaj pojasnjevala, se je brez umno vrgla na zaklenjena vrata in udarila vanje s čelom, z rokami in koleno, z vsem namah ... Razumel sem. In sem se zagnal kakor oven, s pobešeno glavo ...

Prepozno! Sredi skoka sem začul onkraj vrat ... enkrat, dvakrat, trikrat! ... z blazno nemogočo naglico trikrat zaporedoma tisti strašni, zamolkli, ničesar ne podobni zvok, ki je vzrok, da nosim dolgo brado. Odkar sem ga čul, ne morem več videti britve ...

Vrata so odletela. Ko sem ga zagledal, je še stal. Preden sem v svoji grozi iztegnil roke, da bi ga ujel, se je zvrnil. Z vratom, prerezanim do kosti!

Uboga žena je zagnala — ne kričala; nekaj nečloveškega ... In je pala nanj, v curkoma bruhajočo kri, krčevito grabec s prsti po robovih rane, kakor bi jo hotela zapreti. ...

Vse to je šlo bliskoma kakor divje sanje. Mislim, da mi srce še ni trikrat udarilo, ko je prihitel Obloda za menoj. In tedaj se je zgodilo nekaj, česar ne bi bil mogel verjeti, da nisem videl na svoje oči, slišal na svoja ušesa. Nekaj, česar moram danes ne verjamem tako, kakor je treba verjeti ugotovljeno stvar:

Obloda je skočil k profesorjevi ženi. Kakor iz uma je skočil k njej in jo je prijel za rame. Ne zato, da bi jo pobral. O ne! Stresel jo je za rame — da bi vam mogel pokazati, kako! — in ji je kričnil s pridruženim, ogorčenim glasom ... ali veste, kaj? Veste li, kaj?

"Ne tulite, gospa! ... Ne tulite, pravim, dame se bodo prestrašile ... Slišite? Ne zdaj! Potem tulite, potem!"

Ves razburjen je stopil k meni. "Za Boga, ukrotite jo, zamašite ji usta! Brzdajte jo do tleja, da spravim dame odtod ..."

To rekši je planil iz sobe in skrbno zaprl za seboj.

Ali r-ska gospoda je že zaduhala nekaj posebnega. Vzdignila se je kakor val in je zahrumljela v vežo, kjer jo je prestregel sodnik z razprostrtimi rokami.

"Kaj je? Kdo kriči??" so jaskale naše dame, na čelu jim Kosirnica in Cicigojka. "Zakaj kriči, kaj se je zgodilo? Nič? To ni resnica! Kako vpije! Kaj je? Umor, samomor? Dajte, da vidimo! ... da vidimo! ... vidimooo! ..."

Krivo jim je delal Obloda, ko je trepetal za njihove živce!

Moški so pomagali hrmeti. Požrešna radovednost in sla do strahote sta se penili v zvoku glasov. Cepetajoča človeška burja je butala v sodnika. In res! Obloda se je spomnil, da žrtvuje plemenit človek vse, kadar je treba ugoditi damam, in je obrnil plašč po vetru. Z levico še na kljuki, je že galantno krivil desnico, češ: "Izvolite, milostive, kar noter!" — ko sem skočil iz sobe in sem zaustavil naval.

"Kaj je?" so planile vame. "Kaj se godi?"

Bil sem kakor iz uma. Krik nesrečne žene mi je vtiral po možganih. Moje oči, naj sem jih obrnil kamorkoli, so videle povsod isto; dvojico nog, suvačo v smrtnem boju, prerezano grlo, iz katerega je pljuskala kri, in bedne ročice gospe Marice, ki so grabile za rano. Nekaj neznanega se je dvigalo v meni in me je neslo, da sam ni sem vedel, kam ...

"Profesor si je pravkar z britvijo prerezal vrat," sem odgovoril s kipecim gnevom. Besede so mi padale od ustnic kakor svinice. Ali mislite, da se jih je kdo ustrašil?

"Spustite nas noter!" so vzkipnile nežna bitja. "Dajte, da vidimo! ... da vidimo! ... da vidimooo! ..."

Zagnale so se vame in moški za njimi, vsi z odprtimi usti, vsi z lakomnimi očmi kakor tola-pa gladnih volkov. Poslednje iskra moje pameti je ugašala.

"Stojte!" sem zagrmel. "Da se nihče ne predrzne! Nihče!"

Mar bi Obloda molčal! Toda prilika, da se vnovič izkaže viteza, je bila preveč mamljiva. Uničevalno me je prebodel z očmi in zrasel prav do stropa.

"Pardon, prosim! Prosim, pardon!" Tako govorec me je pehal v rebra, da bi me odrinil. "Kakšna predrznost! Pardon, prosim ... Ali ne slišite: dame želijo!"

Tedajci se je izpolnila božja volja. Moja pest je šinila kviku in pala; pol ducata viteških zob, navadnih in pozlačenih, mi je priletole v obraz.

Vse moštvo oblodovske vojske je udarilo generalu na pomoč. Nadaljeval sem po taktu, ne meneč se za vik in javkanje krasnega spola, ki je frfotal s pozorišča kakor jata splašenih jerebic.

In Gospod me je storil Samsona in mi je dal v roke bukovno toporišče, s katerim sem gnal Filistejce prav do meje njihovega kraljestva ...

Pregnal sem jih, kaznoval sem jih, izpokoril jih nisem. Tudi popravlil nisem ničesar. Oblodovci so me vtaknili zaradi javnega nasilstva pod ključ in so se med tem nemoteno polastili mrtvega Mlinarja. Priredili so mu poslednjo zabavo z godbo, cilindri, društvi, zastavami in vsakojako svečanostjo.

Sodnik Obloda je imel v pokojnikovo čast nagrobni nagovor, v katerem ga je s tresočim glasom proslavil kot mučenika znanosti, hvaleč obenem njegovo družabnost in gostoljubje. Vsi so bili ganjeni: grobar, stari dobričina, je bajal plakal kot vrč. Za poluzmešano gospo Maro sta zbrali Kosirnica in Cicigojka nekaj sto dinarjev milih darov in sta jo nato osebno spremili na Studenec. Ka-

kor slišim, bo to pomlad velika narodna veselica in prid skladu za Mlinarjev nagrobni spomenik ... In pravijo, da Slovenija pozablja svoje sinove!

Tudi mene ni pozabila. Vse ličnosti in vsi starejšine so se ukvarjali z menoj. Za viteške zobe in bukovno toporišče sem dobil štirinajst dni zapora, h katerim je dodalo ministrstvo kot posebno nagrado moj oslovilni dekret.

Ako je še kje na svetu kak Mlinar, naj za Boga ne hodi v "Mirni dol" na odih. Slabo bi mu teknilo.

(Konec)

Domača politika.

Predsednik neke evropske republike se je mudil na informativnem potovanju po svoji državi. Dospel je tudi v neki trg, kjer so ga pozdravili župan in zastopstva. Predsednik je vprašal župana:

"Koliko prebivalcev ima vaš trg?"

"Petstopenesedemdeset, gospod predsednik," mu odgovori župan.

"No, in lani, koliko je bilo prebivalcev?"

"Tudi 575, gospod predsednik!" se je glasil odgovor.

"Kako to, ali se pri vas ne rodi noben otrok, gospod župan?"

Župan se popraska za ušesom in pravi: "Seveda, gospod predsednik, se rode otroci in še koliko! Ampak kadar se rodi kak otrok, vselej izgine istočasno kak moški s trga."

"Ameriška zgodovina"

To je najnovejša slovenska knjiga v Združenih Državah, ki vam na domač, priprost način jasno opiše vso zanimivo ameriško zgodovino od odkritja Amerike pa do danes.

Knjiga ni samo poučna, pač pa tudi skrajno zanimiva. Obsega 244 strani, jo krasi obilica zgodovinskih slik, in velja samo 75 centov, s poštnino pa 85 centov. Dobi se pri

"Ameriška Domovina"

Cleveland, Ohio.
6117 St. Clair Ave.

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in romantične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovčke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.
Edini zastopnik in založnik
LUBASOVH HARMONIK v Združenih Državah

Čistimo, barvamo, popravljamo
NEW YORK
Dry
CLEANING
1. SMUK, poslovalnica
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskati in pripeljemo na dom!

Čuden slučaj.

V Montclairu, N. J. se je nekemu Gustavu Elkstromu zamermilo življenje, pa je vzel na basano puško in odšel v gozd blizu svojega doma, z namenom, da se ustrelji. Medpotoma pa se je skesal in se vrnil proti hiši. Pri tem se je zapletel v grmovje in padel, puška se je sprožila in strel ga je zadel tako nesrečno, da je obležal mrtev na mestu.

Stoletniki v Braziliji.

V Braziliji je številu prebivalstva primerno mnogo več stoletnikov kot v Združenih državah, baje zato, ker ljudje tam bolj komodno živijo. Mnogi dosežejo starost 120 do 140 let.

Buče so raznih vrst.

Niso vse buče, da bi jih človek preziral. V Rye, Colo., je neki H. L. Riddle poskušal pridelovati poletne buče, imenovane "squash" za seme in pridelek se je dobro izplačal. Pridelal je približno 300 funtov bučnega semena na akre, kar predstavlja vrednost sto dolarjev.

Za oblizniti.

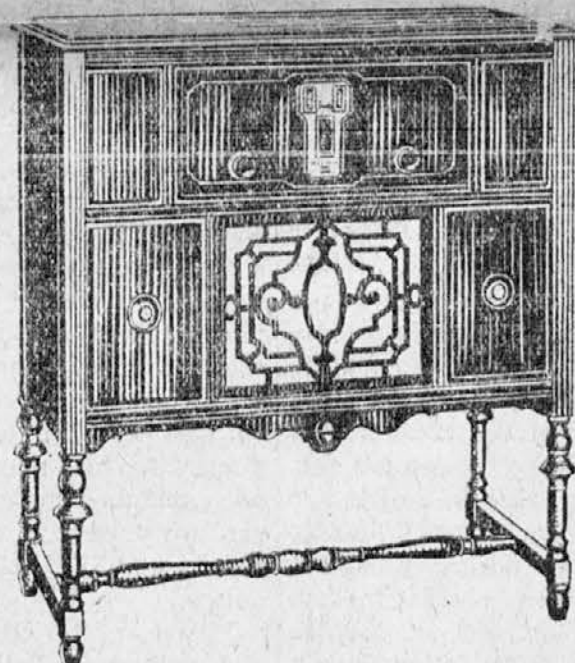
Parnik Africa Maru pripeljal je te dni v Tacoma, Wash., iz Kitajskega 200 ton gorčičnega ali ženofovega semena, kar se bo porabilo za napravo "mustarda." Hot dogs!

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobornice vsake vrste, oporoke in vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Radio izredne vrednosti in kvalitete

\$185

POLNA, globoka, očarljiva godba kot je še niste slišali na radio. Vsaka izboljšava, znana v konstrukciji radio aparatov — dvojna enotna kontrola, ki vam omogoča na enem kazalu natančnost dvojnih kazal. Starih točk rahločutje, izbirna kontrola — popolnoma zavaranja, in nov, močan Sonora govornik, ki proizvaja vsako nežno noto "čisto kot zvon"

THE INSTRUMENT OF QUALITY
Sonora
CLEAR AS A BELL

SHIELDED SIX

vdelan v izbrani rujav mahoganijev kabinet, v katerega je mogoče postaviti polnomočno skupino baterij.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave.
(Randolph 463)

CLEVELAND, O.

930 E. 79th St.
(Penn. 99)